

Η κλειστή πόρτα τῆς ψυχῆς μας

Metr. ANTHONY BLOOM

Ι. Καθώς ἡ πορεία μας στή Μεγάλη Τεσσαρακοστή μᾶς ὀδηγεῖ ἀπό δόξης εἰς δόξαν, γιά νά φθάσουμε βῆμα βῆμα νά ἀντικρούσουμε τήν ὑπέριστατη δόξα τῆς Ἐσταυρωμένης Θείας Ἀγάπης, τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης τῆς Ἀγίας Τριάδος, τιμοῦμε σήμερα τή μνήμη τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας.

Ἡ Ὁσία Μαρία ἡ Αἰγυπτία ἦταν μία ἁμαρτωλή, μία γυναίκα τῆς ὁποίας ἡ ἁμαρτωλότητα ἦταν γνωστή σέ ὅλους καί ὄχι μόνο στόν Θεό· ἴσως τή μικρότερη ἐπίγνωση αὐτῆς τῆς ἁμαρτωλότητας νά τήν εἶχε ἡ ἴδια, καθώς ἡ ἁμαρτία ἦταν ἡ ζωή της. Καί ὅμως, θέλησε κάποια μέρα νά προσκυνήσει τήν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου σέ μία ἐκκλησία.

Τό ὑπέριστατο κάλλος τῆς Μητέρας τοῦ Θεοῦ ἔφθασε στήν καρδιά της καί τήν ἄγγιξε. Ὅταν ὅμως ἔφθασε στήν πύλη τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης, μιᾶ δύναμη τήν ἐμπόδιζε νά διαβεῖ τό κατώφλι. Ὁ Τελώνης δέν εἶχε ἐμποδιστεῖ νά σταθεῖ ἐκεῖ, ἐπειδή ἡ καρδιά του ἦταν συντετριμμένη· ἡ Μαρία ἡ Αἰγυπτία δέν εἶχε συντετριμμένη καρδιά καί ἡ εἴσοδος στόν Ναό ἦταν ἀπαγορευμένη γι' αὐτήν.

Στεκόταν λοιπόν ἐκεῖ καί ἔνιωθε ὅτι ἡ κατάστασή της ἦταν ἀσύμβατη μέ τήν ἀγιότητα τῆς Παρουσίας τοῦ Θεοῦ καί τῆς Θεοτόκου, πού εἶναι ὅ,τι ἱερότερο ὑπάρχει στή γῆ καί στόν οὐρανό. Ἡ ἐμπειρία αὐτή τή

συγκλόνισε τόσο βαθιά, ώστε εγκατέλειψε όλα αυτά που ήταν ταυτισμένα με την ύπαρξή της, αποσύρθηκε στην έρημο και με μία άσκηση που τά λειτουργικά μας βιβλία χαρακτηρίζουν ως «άκραία» αγωνίστηκε να νικήσει τη σάρκα της, την ψυχή της, τις αναμνήσεις της· ό,τι ήταν άμαρτία, αλλά και καθετί που θά μπορούσε να την οδηγήσει μακριά από τον Θεό. Και ξέρουμε τώρα πόσο ένδοξη υπήρξε η ζωή της, τί άνθρωπος έγινε.

Τί μάθημα δίνει σ' ἐμᾶς; Πόσες φορές έχει συμβεῖ να χτυπήσουμε και ἐμεῖς τήν πόρτα τοῦ Θεοῦ μέ τόν ἴδιο τρόπο που ἐπιχείρησε καί ἡ Μαρία να μπει στόν χῶρο τῆς Παρουσίας Του; Πόσες φορές προσπαθήσαμε να προσευχηθοῦμε, να Τόν πλησιάσουμε ἐν σιωπῇ; Πόσες φορές λαχταρήσαμε τόν Θεό καί πόσες φορές νιώσαμε ὅτι ανάμεσα στήν προσευχή μας καί σ' Αὐτόν, ανάμεσα στή σιωπή μας καί σ' Αὐτόν, ανάμεσα στή λαχτάρα μας καί σ' Αὐτόν υπήρχε ἕνα ἐμπόδιο που δέν μπορούσαμε να υπερπηδήσουμε; Φωνάξαμε, προσευχηθήκαμε σ' ἕναν ἄδειο οὐρανό, στραφήκαμε πρὸς τίς εἰκόνες, κι αὐτές ἔμειναν σιωπηλές. Τό μόνο που συναντούσαμε ἦταν ἡ ἀπουσία τοῦ Θεοῦ, μιά ἀπουσία τόσο τρομακτική, ὄχι μόνον ἐπειδή δέν μπορούσαμε να Τόν πλησιάσουμε, ἀλλά γιατί συνειδητοποιούσαμε ὅτι ἂν δέν Τόν πλησιάσουμε, ἡ ψυχή μας κείτεται ἄχρηστη, μέσα μας βασιλεύει τό κενό, ἕνα κενό που ἂν συνεχιστεῖ, ἂν γίνει ἡ μόνιμη κατάστασή μας, θά σημάνει κάτι παραπάνω ἀπ' τόν θάνατο· θά σημάνει τόν ἀπόλυτο χωρισμό. Ἄλλά καί πόσες φορές ἔχει χτυπήσει ὁ Θεός τήν πόρτα τῆς καρδιάς μας!

Θυμᾶστε τή φράση ἀπό τήν Ἐποκάλυψη· «Ἴδου ἴσταμαι ἐπί τήν θύραν καί κρούω...». Πόσες φορές -μέ τά λόγια τοῦ Εὐαγγελίου, μέ τά γεγονότα τῆς ζωῆς μας, μέ τίς ἀδύναμες νεύσεις τῆς ψυχῆς μας, μ' ἕναν ψίθυρο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, μέ ὅλους τούς τρόπους που ὁ Θεός μεταχειρίζεται για να μᾶς πλησιάσει- πόσες ἄραγε φορές δέν ἔχει χτυπήσει αὐτή τή θύρα καί πόσες φορές ἐμεῖς δέν ἐξασφαλίσαμε ὅτι θά παραμείνει κλειστή! Ἡ ἀπλῶς δέν φροντίσαμε να ἀνοίξει, διότι ἤμασταν ἀπασχολημένοι ἐκείνη τή στιγμή μέ πράγματα σημαντικότερα για μᾶς ἀπό τή δική Του παρουσία που ἐρχόταν να μᾶς διακόψει καί να μᾶς ἐνοχλήσει!

Καί πόσες φορές ἀρνηθήκαμε να ἀνοίξουμε αὐτή τήν πόρτα, ἐπειδή ὁ ἐρχομός τοῦ Κυρίου θά σήμαινε τό τέλος κάποιων πραγμάτων που ἦταν πολύτιμα καί μετροῦσαν για μᾶς... Καί Ἐκεῖνος στεκόταν χτυπώντας καί ἡ πόρτα μας ἦταν κλειστή στό πρόσωπό Του· ἀκριβῶς μέ τόν ἴδιο τρόπο

πού όλες οι πόρτες ήταν κλειστές στο πρόσωπο της Μητέρας Του και του Ίωσήφ τη νύχτα της Γεννήσεως...

Πιθανόν να μην τό βιώνουμε με την ένταση που θά έπρεπε· και όμως, για τόν καθένα μας, ή απόδειξη είναι άπλως και μόνο ότι βρισκόμαστε εδώ, και μαζί με εκατομμύρια άλλων ανθρώπων αντιληφθήκαμε κάποια στιγμή την παρουσία του Θεού, άκούσαμε τόν χτύπο Του στη θύρα της καρδιάς μας· πιθανόν να άνοιξαμε μία χαραμάδα, να άκούσαμε τί μās έλεγε, να είχαμε μία στιγμή ένθουσιασμού, να ζήσαμε έξαφνα για μία στιγμή, και μετά να κλείσαμε και πάλι τήν πόρτα. '

Επιλέξαμε τή μοναξιά μας, επιλέξαμε να είμαστε χωρίς Αυτόν, νομίζοντας ότι έτσι θά είμαστε «ελεύθεροι» άπ' Αυτόν· ποτέ δέν είμαστε έλεύθεροι· όχι γιατί μās σκλαβώνει, όχι γιατί μās καταδιώκει. Ποτέ δέν είμαστε έλεύθεροι, επειδή Αυτός είναι τελικά ή υπέρτατη άναζήτηση όλης της ύπαρξής μας, γιατί Αυτός είναι τό πλήρωμα της ζωής, ή ευφροσύνη τήν όποία νοσταλγοῦμε και πού ματαίως τήν ζητοῦμε δεξιά κι άριστερά.

Ή Μαρία ή Αιγυπτία, αντιμετώπη με τήν άπουσία του Θεού, με τήν άρνησή Του να της έπιτρέψει να εισέλθει στόν χῶρο της Παρουσίας Του, αντιμετώπη με μία κλειστή πόρτα μέσα της, ένιωσε ότι, αν δέν άνοιγε ή πόρτα αυτή, όλα ήταν μάταια. Και άποστράφηκε καθετί πού στεκόταν ανάμεσα σ' αυτήν και στόν Θεό, ανάμεσα σ' αυτήν και στη ζωή, στην πληρότητα, στην ευφροσύνη. Μήπως δέν είναι αυτό ένα παράδειγμα, μία κλήση, μία εικόνα του τί θά μπορούσε να είναι ή ζωή του καθενός μας;

Μά ίσως πούμε· «Ναί, αυτό ίσχυε για εκείνην, ήταν μία μέλλουσα άγία...». Καθένας από μās έχει προσκληθεί να επικοινωνεί με τόν Θεό με τέτοιο τρόπο, ώστε ό Θεός και έμεις να μπορούμε να γινόμαστε ένα, να γινόμαστε κοινωνοί θείας φύσεως, ζωντανά μέλη, άδελφοί, άδελφές, μέλη Χριστού, να γινόμαστε ναοί του Άγίου Πνεύματος, υιοί και θυγατέρες του Ζώντος Θεού! Αυτή είναι ή κλήση μας· μπορεί αυτό να έπιτευχθεί με μόνες τίς δικές μας δυνάμεις; Όχι, δέν μπορεί. Άλλά μπορεί να τό κατορθώσει ό Θεός μέσα μας μόνον αν στραφοῦμε σ' Αυτόν με όλη μας τή διάνοια, όλη τήν καρδιά και όλη τήν προσδοκία μας, άποφασιστικά.

Ναί, χρειάζεται άποφασιστικότητα, και λαχτάρα, παθιασμένη, άπελπισμένη λαχτάρα... Και τότε... τότε όλα γίνονται δυνατά. Έχω συχνά θυμίσει ότι όταν ό άπόστολος Παῦλος ζήτησε από τόν Θεό δύναμη

για να εκπληρώσει την αποστολή του, ο Κύριος του είπε, «'Αρκεῖ σοί ἡ χάρις μου, ἢ γάρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται...» (Β΄ Κορ. 12, 9). Καί στό τέλος τῆς ζωῆς του, ἔχοντας ὀλοκληρώσει τήν ἀποστολή του, ὁ Παῦλος, ἐν ἐπιγνώσει τῆς σημασίας τῶν λόγων του, εἶπε· «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι με Χριστῷ»...

Ἔλα λοιπόν εἶναι δυνατά, ἐπειδή ὁ Θεός δέν μᾶς καλεῖ γιά περισσότερα ἀπ' ὅσα μπορεῖ νά ἐπιτύχει μέ μᾶς καί μέσα σ' ἐμᾶς. Εἴμαστε τόσο ἀδύναμοι! Ἄλλά καί πόση ἐλπίδα καί ἔμπνευση μποροῦμε νά ἀντλήσουμε ἀπό κάθε Ἅγιο, στό πρόσωπο τοῦ ὁποῖου ξεδιπλώθηκαν καί τελειώθηκαν ἡ δόξα, ἡ δύναμη, ἡ νίκη, ἡ ἴδια ἡ ζωή! Ἄς ἐμπνευσθοῦμε λοιπόν γιά ἄλλη μιά φορά ἀπό αὐτά πού ἀκοῦμε, ἀπό αὐτά πού ἀντλοῦμε ἀπό τό Εὐαγγέλιο, τή Θεία Κοινωνία, τήν προσευχή, τή σιωπή καί τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ. Καί ἄς κάνουμε ἕνα ἀκόμη βῆμα μπροστά πρός τή θεά τῆς ἀγάπης Του πού θά φανερωθεῖ κατά τή Μεγάλη Ἑβδομάδα, στά τελευταῖα βήματα πρός τόν Γολγοθά, μέ τήν τελική νίκη τῆς Σταυρωμένης Ἀγάπης καί τῆς Ἀναστάσεως. Ἀμήν.

*

II. Τήν πέμπτη Κυριακή τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς θυμόμαστε τήν Ὁσία Μαρία τήν Αἰγυπτία, καί εἶναι πολλά αὐτά πού μᾶς διδάσκει καί πού τά ἔχουμε ἀνάγκη. Ἦταν ἀμαρτωλή, δημόσια γνωστή, πειρασμός καί σκάνδαλο γιά τούς ἄνδρες. Πῶς ἔφθασε σ' αὐτό τό σημεῖο, δέν τό ξέρουμε. Ποτέ δέν θά μάθουμε πῶς ἔγινε πόρνη, ἂν τό κακό ἦταν μέσα της, ἂν τήν ἀποπλάνησαν ἢ τή βίασαν... Αὐτό πού σίγουρα γνωρίζουμε εἶναι ὅτι μιά μέρα ἦρθε σ' ἕνα ναό τῆς Μητέρας τοῦ Θεοῦ -ἢ ὁποῖα ἀντιπροσωπεύει τήν ἀπόλυτη ἀκεραιότητα- καί ξαφνικά ἔνιωσε ὅτι δέν μποροῦσε νά προχωρήσει μέσα. »

Ἀς μή φανταστοῦμε κάποια θαυμαστή ἐξωτερική δύναμη νά τήν ἐμποδίζει νά διαβεῖ τό κατώφλι· τό πιθανότερο -τό βέβαιο- εἶναι ὅτι ἡ δύναμη ἐρχόταν ἀπό μέσα της. Ἔνιωθε τόν χῶρο τόσο ἱερό, καί τό πρόσωπο τῆς Ὑπεραγίας Θεότοκου τόσο ἅγιο ὥστε, πῶς νά τολμήσει νά εἰσέλθει στόν τόπο τῆς παρουσίας Της καί νά σταθεῖ στά κρᾶσπεδα τοῦ ναοῦ;

Αὐτό τῆς ἦταν ἀρκετό γιά νά συνειδητοποιήσει τό σκοτεινό της παρελθόν· ἀλλά καί τό γεγονός ὅτι μόνος ἕνας τρόπος ὑπῆρχε γιά νά βγεῖ ἀπό αὐτό·

νά αποτινάξει τό κακό καί νά αρχίσει μία νέα ζωή. Δέν πήγε νά ζητήσει συμβουλές, δέν πήγε νά εξομολογηθεῖ· ἀναχώρησε ἔξω ἀπό τήν πόλη, στήν ἐρημιά, στήν καψαλισμένη ἔρημο ὅπου δέν ὑπῆρχε τίποτε ἄλλο παρά ἄμμος καί καύσωνας καί πείνα καί ἀπελπιστική μοναξιά.

Αὐτό μᾶς διδάσκει κάτι πολύ μεγάλο. Ὅπως πολύ συχνά ἔλεγε ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ στούς ἐπισκέπτες του, ἡ διαφορά ἀνάμεσα σ' ἕναν ἁμαρτωλό πού εἶναι χαμένος καί σ' ἕναν ἁμαρτωλό πού βρίσκει τόν δρόμο τῆς σωτηρίας ἐγκείται μόνο στήν ἀπόφαση. Ἡ χάρη τοῦ Θεοῦ εἶναι πάντα ἐκεῖ, λείπει ὅμως ἡ δική μας ἀνταπόκριση.

Ἡ Μαρία ἀνταποκρίθηκε! Συνειδητοποίησε μέ φρίκη τήν κατάστασή της, εἶπε τό δικό της ναί στήν ἀγιότητα, στή χάρη, στήν πληρότητα τῆς Μητέρας τοῦ Θεοῦ, καί τίποτε, μά τίποτε, δέν ἦταν ἱκανό πιά νά ἀντισταθεῖ στήν ἀπόφασή της νά ἀλλάξει ζωή. Χρόνο μέ τόν χρόνο, μέ νηστεία καί προσευχή, μέσα στήν ἀνυπόφορη ζέστη, στήν καταθλιπτική μοναξιά τῆς ἐρήμου πολέμησε ὅλο τό κακό πού εἶχε σωρεύσει στήν ψυχή της· ἐπειδή δέν εἶναι ἀρκετό νά συνειδητοποιήσουμε τό κακό, δέν ἀρκεῖ οὔτε καί ἡ ἀπόρριψή του μέ μία ἀπλή πράξη θέλησης.

Τό κακό εἶναι παρόν στίς ἀναμνήσεις μας, στίς ἐπιθυμίες μας, στήν ἀδυναμία μας, στή σήψη πού φέρνει μαζί του. Ἐπρεπε νά μάχεται μία ὀλόκληρη ζωή, ἀλλά στό τέλος αὐτῆς τῆς ζωῆς εἶχε νικήσει. Εἶχε ὄντως ἀγωνιστεῖ τόν καλόν ἀγώνα, εἶχε ἐξαλείψει κάθε κηλίδα, μπορούσε νά εἰσέλθει στόν χῶρο τοῦ Θεοῦ· ὄχι σέ μία ἐκκλησία, ὄχι σ' ἕνα τόπο, ἀλλά στήν αἰωνιότητα.

Πολλά μπορεῖ νά μᾶς διδάξει· Οἱ χῶροι στούς ὁποίους τόσο ἐλεύθερα κινούμαστε (ἡ ἐκκλησία, ἡ δημιουργία τοῦ Θεοῦ, πού παρέμεινε καθαρῆ ἀπό τό κακό παρά τήν ἐξαιτίας μας ὑποδούλωση καί ὑποταγή της σ' αὐτό) εἶναι τόσο ἅγιοι, πού ἐμεῖς δέν ἔχουμε θέση ἐκεῖ μέσα. Μόνο ἂν κάποια μέρα τό συνειδητοποιήσουμε αὐτό, τότε ἴσως νά θελήσουμε, ἀνταποκρινόμενοι μέ συναίσθηση, νά ἀποστραφοῦμε μέ φρίκη τόν ἑαυτό μας, καί μέ αὐστηρή ἀποφασιστικότητα νά στραφοῦμε ἐναντίον του. Τότε μόνο θά μπορέσουμε νά ποῦμε ὅτι ἀκολουθοῦμε τό παράδειγμά της.

Τό παράδειγμα τῆς Ὁσίας μᾶς προσφέρεται ὡς ἐπιστέγασμα αὐτῆς τῆς ἀνοιξῆς τῆς ζωῆς πού εἶναι ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Πρὶν ἀπό μιά ἐβδομάδα ἀκούσαμε τή διδασκαλία καί τήν πρόσκληση τοῦ ἁγίου

Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, ὁ ὁποῖος ἔστησε γιὰ χατήρι μας μιὰ ὀλόκληρη σκάλα τελειότητας γιὰ νά ὑπερβῶμε τό κακό καί νά πλησιάσουμε τό ἀγαθό.

Καί σήμερα βλέπουμε κάποιαν πού ἀπό τό ἔρεβος τοῦ κακοῦ ἀνέβηκε στά ὕψη τῆς ἀγιότητος, καί ὅπως ψάλλουμε καί στόν Κανόνα τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου Κρήτης, «μάθε, ψυχή, πῶς δύναται Θεός, λεπρωθέντα βίον λευκᾶναι καί καθᾶραι· καί μή ἀπογνῶς σεαυτήν, κᾶν ἐλεπρώθης». Ἄς πάrouμε λοιπόν ἀπό τήν Ὁσία καινούριο θάρρος, καινούρια ἐλπίδα, ὄντως καινούρια χαρά, ἀλλά καί ἄς δοῦμε τήν πρόκληση, τήν κλήση, διότι ματαιίως ψάλλουμε τά ἐγκώμια τῶν ἀγίων ἂν δέν μαθαίνουμε ἀπό αὐτούς καί δέν ἀμιλλώμαστε μέ αὐτούς.

Ἀπό τό βιβλίο:

ΣΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ, πορεία ἀπό τό τριώδιο στήν ἀνάσταση

Ἐκδ. «Ἐν πλῶ»

Πηγή: Ἱερά Μονή Ἀγίου Ἰωάννου Καρέα

Επιμέλεια: π. Στέφανος Κωστόπουλος

(Καθηδρικός Ἱερός Ναός Ἀγίας Τριάδος Βύρωνος)